

7. Боков В. А. Оценка требуемой отдачи на акционерный капитал "Управление в кредитной организации", №1, 2011 года
8. Ковалев В. В. Финансовый менеджмент: теория и практика. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Проспект, 2010. 1024 с.
9. Базарний Д. В. Вартість власного капіталу в банківському секторі України / Д. В. Базарний // Актуальні проблеми економіки – 2011. № 9. – С. 232–237.
10. Момот Т. В. Вартісно-орієнтоване корпоративне управління: від теорії до практичного впровадження: Монографія. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 380 с.

Каткова Н.В., Марущак С.М.

УДК 635.01.16

ОБҐРУНТУВАННЯ НОРМАТИВНИХ ЗНАЧЕНЬ ФІНАНСОВИХ КОЕФІЦІЕНТІВ ПРИ ДІАГНОСТИЦІ БЕЗПЕЧНОГО РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. У статті розглянуто проблемні питання обґрунтування нормативних значень коефіцієнтів ліквідності в контексті оцінки рівня фінансової складової безпечного розвитку машинобудівних підприємств. Запропоновано підхід до якісної оцінки рівня значень коефіцієнтів ліквідності, а саме механізм перетворення кількісних значень коефіцієнтів ліквідності в рівні бажаності на шкалі Харрінгтона. Для кожного показника ліквідності одержано п'ятиінтервальну шкалу оцінювання, яка дозволяє отримати якісне визначення фактичного значення показника, що є характерним для машинобудівних підприємств.

Ключові слова: безпечний розвиток, фінансова безпека підприємства, ліквідність, коефіцієнт покриття, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, нормативне значення, інтервали значень, якісна оцінка, шкала Харрінгтона.

Аннотация. В статье рассмотрены проблемные вопросы обоснования нормативных значений коэффициентов ликвидности в контексте оценки уровня финансовой составляющей безопасного развития машиностроительных предприятий. Предложен подход к качественной оценке уровня значений коэффициентов ликвидности, а именно механизм преобразования количественных значений коэффициентов ликвидности в уровни желательности на шкале Харрингтона. Для каждого показателя ликвидности получена пятиинтервальная шкала оценивания, которая позволяет получить качественное определение фактического значения показателя, характерное для машиностроительных предприятий.

Ключевые слова: безопасное развитие, финансовая безопасность предприятия, ликвидность, коэффициент покрытия, коэффициент быстрой ликвидности, коэффициент абсолютной ликвидности, нормативное значение, интервалы значений, качественная оценка, шкала Харрингтона.

Summary. The article deals with the problematic issues justify the normative values of the liquidity in the context of assessing the level of the financial component of the safe development of machine-building enterprises.

To assess the level of economic security justification of normative values, in particular, the liquidity of the company is essential. The presence of normative values leads to the conclusion corresponds to the actual value of the normative or not. But since the standard values are not specific numbers and intervals, and the actual value may be close to the upper or lower limit of the interval, or go outside the range of normative values, the question arises of how high or low value of this indicator.

To justify the normative values of liquidity engineering company we choose 30 companies of engineering industry, in the period since 2004 to 2011. Given the lower and upper limits of existing regulations, in this sample, 44.34% of the observations correspond to the standard value coverage ratio 30.19% - the normative value of the quick ratio, and only 6.60% - normative values of absolute liquidity.

To determine the qualitative assessments of the values of liquidity introduced the notion of the desirability function. In general, the desirability function value becomes (0, 1) and allows to qualitatively characterize the quantitative value of the index, i.e. get his linguistic assessment. Among the concrete ways to implement the desirability function used psychophysical scale Harrington.

The study for each indicator of liquidity obtained pyatiintervalnyu scale of assessment, which provides a qualitative determination of the actual value of the indicator. The characteristic values of the coefficients in the traditional sense correspond to the qualitative assessment of "satisfactory." The results, to some extent correspond to the current standards, but they are specific to engineering companies and take into account current conditions of domestic enterprises. The proposed approach allows us at any time to adjust the normative values of parameters depending on the changing situation. The same principle can construct a rating scale of liquidity for any sector of the economy.

Keywords: safe development, the financial security of the company, the liquidity coverage ratio, quick ratio, cash ratio, the standard value, value ranges, quality assessment scale Harrington.

Постановка проблеми. Існує ціла низка різних причин, які перешкоджають підприємству стабільно функціонувати й розвиватися: недосконалість нормативно-правової бази, структурні зрушення в економіці, наявність численних соціальних проблем, кризові явища. Така ситуація загострює увагу підприємств на управлінні власним безпечним розвитком. В процесі управління безпечним розвитком підприємства важливу роль займає його діагностика, що представляє собою оцінку поточного рівня економічної безпеки підприємства. При цьому в структурі безпеки виділяють ряд функціональних складових, зокрема фінансову

ОБГРУНТУВАННЯ НОРМАТИВНИХ ЗНАЧЕНЬ ФІНАНСОВИХ КОЕФІЦІЄНТІВ ПРИ ДІАГНОСТИЦІ БЕЗПЕЧНОГО РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

безпеку підприємства. Кожна складова оцінюється окремо і за результатами формується комплексна оцінка рівня економічної безпеки підприємства.

В рамках оцінки фінансової складової безпечного розвитку підприємства оцінюються його фінансові результати та фінансовий стан. В сукупності з показниками платоспроможності та прибутковості, показники ліквідності належать до найважливіших показників фінансового стану підприємства.

Аналіз нормативно-законодавчих матеріалів, методичної та наукової літератури дає суперечливі уявлення як про способи розрахунку показників, так і про їх нормативні значення. Між тим, в більшості методик оцінки рівня економічної безпеки підприємства рівень її фінансової складової оцінюється на основі ряду фінансових коефіцієнтів. При цьому, фактичні значення показників пропонуються порівнювати з нормативними. Використання нормативних значень окремих показників викликає певні труднощі і є одним з недоліків існуючих на сьогодні методик оцінки рівня економічної безпеки підприємства, бо для багатьох показників їх не існує, або ж нормативи, що пропонуються авторами, не мають належного обґрунтування. Тому постає питання визначення нормативних значень фінансових коефіцієнтів.

Дане питання також актуальне з огляду на те, що існуючі нормативні значення фінансових коефіцієнтів використовуються протягом тривалого періоду часу не змінюючись, між тим, як економіка України зазнає суттєвих змін – позитивних і негативних, тобто, умови функціонування підприємств постійно змінюються в смислі динамічного розвитку, а не варіації в певних межах, тому й стандарти, з якими порівнюються фактичні значення показників-індикаторів діяльності підприємства мають коригуватися. В даному випадку, наприклад, проблема нормативних значень фінансових коефіцієнтів співзвучна з проблематикою використання дискримінаційних моделей оцінки ймовірності банкрутства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемні питання використання фінансових коефіцієнтів в складі методик аналізу фінансового стану, адаптації таких методик до умов сучасної ринкової економіки розглядається в працях багатьох вітчизняних та зарубіжних дослідників. В переважній більшості робіт розглядається перелік показників, що характеризують фінансовий стан підприємства, способи їх розрахунку і наводяться нормативні значення. У західній практиці фінансового аналізу для оцінки ліквідності компанії використовується порівняльний метод, при якому розрахункові значення коефіцієнтів порівнюються зі стандартними значеннями. Такий же підхід використовується в переважній більшості рекомендацій щодо оцінки фінансової безпеки підприємства, що відображається в працях А.С.Остапенко, В.О. Ареф'єва, Т.В. Ганущак, І.В. Демченко, М.М. Ермошенко, К.С. Горячевої, А.М. Ашуєва, О.Е. Пономаренко, О.І. Судакової, А.В. Фоменко, І.І. Біломістної, Є.І. Грохольської, Т. Г. Васильців та ін.

Для діагностики безпечного розвитку підприємства обґрунтування нормативних значень, зокрема, показників ліквідності підприємства є необхідною умовою. Для вирішення даного завдання логічно звернутися до досліджень питань вдосконалення методик фінансового аналізу. Наприклад, Р.М. Сиротяк, Л.І. Сопільник [10], С.С. Черниш [11] в своїх дослідженнях торкаються питання щодо необхідності визначення нормативних значень фінансових коефіцієнтів.

І. Кольцова пропонує підприємству відмовитися від використання книжкових нормативів для показника поточної ліквідності і визначати власні, спираючись в розрахунках на економічну логіку показника та враховувати індивідуальні характеристики конкретного підприємства. Вона наводить рекомендації щодо його розрахунку, який має назву – «достатній коефіцієнт поточної ліквідності» [5].

Докладне дослідження питання визначення нормативних значень для українських підприємств провели В.З. Бугай та Є.Л. Білий. Вони пропонують методику розрахунку поточної ліквідності балансу на основі порівняння нормативних і фактичних рангів оборотних активів за мірою ліквідності та поточних зобов'язань за терміновістю виконання [12]. В плані характеристики фінансового стану підприємства їх розробки представляють певну цінність, але в плані використання даної методики щодо діагностики безпечного розвитку підприємства проблема залишається відкритою, бо існуючі підходи і методики потребують конкретних кількісно визначених нормативів.

Формулювання цілі статті. Метою статті є обґрунтування нормативних значень коефіцієнтів ліквідності машинобудівних підприємств України при діагностиці їх безпечного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ліквідність характеризує здатність підприємства швидко перетворити активи на гроші. Оцінюючи ліквідність підприємства, аналізують достатність поточних (оборотних) активів для погашення поточних зобов'язань. Якщо підприємство не може погасити свої поточні зобов'язання по мірі того, як настає строк їх оплати, його подальше існування ставиться під сумнів. Це відсуває всі інші показники діяльності підприємства на другий план. Ось чому ліквідності надається таке важливе значення.

В практиці аналізу ліквідності на українських підприємствах ми можемо використовувати низку офіційних методик, зокрема: методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства [7]; положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації [8]; методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій [5]; методичні рекомендації щодо встановлення загрози виникнення податкового боргу та проведення аналізу фінансового стану підприємств, які звертаються до органів ДПС для розстрочення (відстрочення) податкових зобов'язань [6].

У більшості випадків аналіз ліквідності підприємства здійснюється шляхом розрахунку таких показників: коефіцієнта покриття; коефіцієнта швидкої ліквідності; коефіцієнта абсолютної ліквідності. Для оцінки ліквідності підприємства пропонуються нормативні показники, значення яких суттєво

відрізняються, що ставить під сумнів ефективність їх використання [2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,15]. В таблиці 1 наведена порівняльна характеристика нормативних значень коефіцієнтів ліквідності.

Таблиця 1. Нормативні значення коефіцієнтів ліквідності

Фінансові коефіцієнти	Нормативні значення коефіцієнтів ліквідності за джерелами							
	[7]	[8]	[5]	[9]	[3]	[4]	[2]	[15]
Коефіцієнт покриття	> 1,0-1,5	> 1,0	1,0-1,5	≥ 2,0	> 2,0	> 2,0	≥ 2,0	1,5 до 2,5
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6-0,8	0,6-0,8	–	≥ 0,7-1,0	≥ 0,7-1,0	> 1,0	> 0,8	>1,0
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,35	> 0	0,2-0,35	≥ 0,2-0,3	0,20-0,25	> 0,2	≥ 0,2	–

Варто відзначити, що в світовій практиці нормативні значення показників ліквідності, зокрема, поточної, для різних галузей економіки мають різні значення (табл. 2) [16].

Таблиця 2. Коефіцієнт поточної ліквідності в міжнародній практиці

Галузь	Країна			
	США	Англія	Японія	Європа
Легка промисловість	2,5	1,8	1,8	1,8
Харчова промисловість	1,25	1,25	1,35	1,45
Машинобудування	1,1	1,1	1,2	1,5
Торгівля	1,6	1,3	1,1	1,0
В середньому	1,25	1,25	1,25	1,25

З проведеного аналізу випливає, що однозначно визначених нормативних значень показників ліквідності для всіх підприємств не існує і за логікою, представленою в роботах науковців, бути не може. Таким чином, в ході проведення кількісної оцінки рівня економічної безпеки підприємства ми натикаємося на проблему порівняння фактичних значень коефіцієнтів з нормативними, яку можна вирішити лише одним способом: запропонувати й обґрунтувати підхід до визначення нормативів для конкретного підприємства чи в межах окремої галузі з врахуванням специфічних умов вітчизняної економіки.

Попередньо зі співставлення можливих варіантів нормативних значень коефіцієнтів ліквідності випливає, що вони можуть коливатися в межах:

- коефіцієнт покриття: від 1 до 3;
- коефіцієнт швидкої ліквідності: від 0,6 до 1,5;
- коефіцієнт абсолютної ліквідності: від 0,2 до 0,35.

В окремих випадках при характеристиці ліквідності підприємства є тільки одне значення коефіцієнта. Порівняти його ні з чим. Найявність нормативного значення дозволяє зробити висновок, відповідає фактичне значення нормативному чи ні. Але, оскільки, нормативні значення є не конкретними числами, а інтервалами, і фактичне значення може бути близьким до нижньої або верхньої межі інтервалу, або виходити за межі інтервалу нормативного значення, то виникає питання наскільки високе чи низьке значення даного показника. Тому спробуємо визначити інтервали для коефіцієнтів ліквідності, які б відповідали якісній оцінці типу: «погано», «задовільно», «добре».

Для аналізу нами обрано 30 підприємств, які належать до машинобудівної галузі, за період з 2004 р. по 2011р. На нашу думку, доцільно орієнтуватися на підприємства, які в даному періоді працювали з позитивним результатом. Результативним показником виступає чистий прибуток. Таким чином, із загальної кількості спостережень в дослідженні участь братимуть лише 106. Для досліджуваних підприємств були розраховані коефіцієнти покриття, швидкої та абсолютної ліквідності за методиками, офіційно прийнятими в Україні. Враховуючи нижню і верхню межі існуючих нормативів, в даній вибірці 44,34% спостережень відповідають нормативному значенню коефіцієнта покриття, 30,19% – нормативному значенню коефіцієнта швидкої ліквідності, і лише 6,60% – нормативному значенню коефіцієнта абсолютної ліквідності. Далі саме ці спостереження будемо використовувати для визначення інтервалів досліджуваних показників якісної оцінки.

За сукупністю спостережень середні значення показників, дисперсії, середньоквадратичні відхилення та відносні похибки вибірки представлені в табл. 3. Середні значення всіх коефіцієнтів ліквідності перебувають в межах нижніх і верхніх нормативних значень. На практиці точність вибіркового дослідження вважається достатньою, якщо відносна похибка вибірки не перевищує 10%. В нашому випадку дана умова виконується для всіх фінансових коефіцієнтів.

Таблиця 3. Вибіркові характеристики

Показники ліквідності	Вибіркові характеристики			
	Середнє значення	Дисперсія	Середньоквадра-тичне відхилення	Відносна похибка вибірки, %
Коефіцієнт покриття	1,504	0,336	0,580	5,626
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,972	0,047	0,217	3,950
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,258	0,002	0,046	6,771

ОБГРУНТУВАННЯ НОРМАТИВНИХ ЗНАЧЕНЬ ФІНАНСОВИХ КОЕФІЦІЄНТІВ ПРИ ДІАГНОСТИЦІ БЕЗПЕЧНОГО РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Для визначення якісних оцінок значень показників ліквідності введемо поняття функції бажаності. В загальному, функція бажаності набуває значень (0; 1) і дозволяє якісно охарактеризувати кількісне значення показника, тобто отримати його лінгвістичну оцінку. Як спосіб реалізації функції бажаності нами використано психофізичну шкалу Харрінгтона (табл. 4).

Таблиця 4. Шкала Харрінгтона

Лінгвістична оцінка	Інтервали значень функції бажаності d
Дуже добре	1,00-0,80
Добре	0,80-0,63
Задовільно	0,63-0,37
Погано	0,37-0,20
Дуже погано	0,20-0,00

Механізм перетворення кількісних значень, в нашому випадку коефіцієнтів ліквідності (k), в рівні бажаності d на шкалі Харрінгтона – (якісні оцінки) передбачає встановлення нижньої і верхньої меж початкових показників, що відповідають області «задовільно». Значення d= 0,37 зазвичай відповідає межі допустимих значень. Нижня межа інтервалу «задовільно» дорівнює значенню середньої арифметичної величини, а верхня межа – сумарному значенню середньої арифметичної і величини середньоквадратичного відхилення. Тоді, відповідно до правила «трьох сигм», приблизно 1/6 частина значень інтегрального показника потрапляють в інтервал значень функції «задовільно», 1/2 – погано, 1/3 – добре [17]. Для подальшої деталізації рівнів бажаності визначається нижня межа інтервалу «погано» і верхня межа «добре» для масиву початкових показників.

Функції бажаності коефіцієнтів ліквідності приведені в табл. 5. Нижній і верхній інтервали значень коефіцієнтів залишаються відкритими, оскільки передбачають існування оцінок нижче і вище за нормативні.

Таблиця 5. П'ятиінтервальна шкала оцінювання показників ліквідності

Якісна оцінка показника	Інтервали значень кількісної оцінки коефіцієнтів		
	покриття	швидкої ліквідності	абсолютної ліквідності
Дуже добре	[2,374; 3]	[1,298; 1,5]	[0,327; 0,35]
Добре	[2,084; 2,374]	[2,57; 1,298]	[0,304; 0,327]
Задовільно	[1,504; 2,084]	[1,190; 1,300]	[0,258; 0,304]
Погано	[1,311; 1,504]	[0,900; 1,190]	[0,243; 0,258]
Дуже погано	менше 1,311	менше 0,900	менше 0,243

Висновки. В результаті проведеного дослідження для кожного показника ліквідності отримано п'ятиінтервальну шкалу оцінювання, яка дозволяє отримати якісне визначення фактичного значення показника. Нормативні значення коефіцієнтів в традиційному їх розумінні відповідають якісній оцінці «задовільно». Результати певною мірою відповідають існуючим нормативам, але вони є характерними для машинобудівних підприємств і враховують сучасні умови діяльності вітчизняних підприємств. Запропонований підхід дозволяє в кожний момент часу коригувати нормативні значення показників в залежності від ситуації, яка змінюється. За таким же принципом можна побудувати шкали оцінювання показників ліквідності для будь-якої галузі економіки.

В плані використання отриманих результатів для діагностики безпечного розвитку підприємства, такий підхід дозволяє обґрунтувати межі нормативних значень, з якими варто порівнювати фактичні значення показників.

Джерела та література:

1. Коношенкова Т. Як проаналізувати показники ліквідності та платоспроможності підприємства / Т. Коношенкова / Податкове планування. – 2009. – № 12.
2. Анализ финансового состояния предприятия [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://afdanalyse.ru/>
3. Кірейцев Г. Г. Финансовый менеджмент / Г. Г. Кірейцев. – Житомир: ЖІТІ, 2001. – 440 с.
4. Коэффициент текущей ликвидности (Current ratio) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.audit-it.ru/finanaliz/terms/liquidity/current_ratio.htm
5. Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 22 від 23.02.98 «Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98>
6. Наказ ДПС України від 11.2.2010 № 72 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо встановлення загрози виникнення податкового боргу та проведення аналізу фінансового стану підприємств, які звертаються до органів ДПС для розстрочення (відстрочення) податкових зобов'язань» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dtk.com.ua/show/2cid07744.html>
7. Наказ Міністерства економіки України № 1361 від 6.10.2010 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування

- банкротства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=161074&cat_id=32854
8. Наказ Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України 26.01.2001 № 49/121 «Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>
 9. Реверчук Н. Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур: Монографія / Н. Й. Реверчук. – Львів: ЛБІ НБУ. – 2004. – 195 с.
 10. Сиротяк Р. М. Методичні підходи до аналізу фінансового стану підприємства / Р.М. Сиротяк, Л.І. Сопільник // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку : [збірник наукових праць] / відповідальний редактор О. Є. Кузьмін. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 416 с. : іл. – (Вісник Національного університету «Львівська політехніка»; № 691). – с. 95-99.
 11. Черниш С. С. Проблеми застосування методик аналізу фінансового стану на вітчизняних підприємствах / С.С. Черниш // Інноваційна економіка. 2012. – №5 [31]. – с. 142-145.
 12. Бугай В. З. Удосконалення методичного підходу щодо оцінки поточної ліквідності балансу підприємства/ В.З. Бугай, Є.Л. Білий // Вісник Запорізького національного університету. – 2009№1(4). – с. 29-33.
 13. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия : Учебник. – 5-е изд., перераб. и доп. / Г. В. Савицкая. – М.: Инфра-М, – 2009. – 536 с.
 14. Прохоров В. В. Финансовый анализ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://finances-analysis.ru/index.htm>
 15. [US Economy](http://useconomy.about.com/). Liquidity [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://useconomy.about.com/>
 16. Кольцова И. Нормативы ликвидности, финансовой устойчивости и независимости для вашей компании [Електронний ресурс] / И. Кольцова // Финансовый директор. – 2011 р. – № 4. – Режим доступу : <http://finances-analysis.ru/index.htm>
 17. Камышникова Э. В. Формирование универсальной шкалы оценки уровня экономической безопасности предприятия / Э. В. Камышникова // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. – 2009. – № 4. – с. 76-80.

Vershytsky A.V., Putintseva M.V.

UDC 330.341.1:316.334.2

INFLUENCE OF INNOVATIVE CULTURE ON STATE DEVELOPMENT. UKRAINIAN AND NORWEGIAN EXPERIENCE

ВЛИЯНИЕ ИНОВАЦИОННОЙ КУЛЬТУРЫ НА ГОСУДАРСТВЕННОЕ РАЗВИТИЕ. УКРАИНСКИЙ И НОРВЕЖСКИЙ ОПИТ

Summary. The purpose of the research is determination of the influence level of innovative culture on the state development on the example of Ukraine and Norway and the tendencies reveal of the innovation culture of society, as a factor of innovation activity in the state. This research describes essence of innovative culture as a whole, its influence on the innovative processes and compares differences in governments' approaches to supporting innovative activity in Ukraine and Norway. The authors used such methods of studies as synthesis, idealization, induction and deduction, mental simulation, etc. The main findings are that innovative culture of society is one of the key aspects that directly influence on the economic indicators.

Key words: innovative culture, innovation activity of society, state development, National Innovative System.

Анотація. Целью исследования является определение уровня влияния инновационной культуры на государственное развитие на примере Украины и Норвегии и выявление особенностей инновационной культуры общества, как фактора инновационной активности государства. Эта статья описывает сущность инновационной культуры в целом, её влияния на инновационные процессы и сравнение различий в государственных подходах к поддержке инновационной активности в Украине и Норвегии. Были использованы такие методы исследования как синтез, индукция и дедукция, анализ и т.п. Основными выводами стало то, что инновационная культура общества – это один из ключевых аспектов, оказывающих прямое воздействие на экономические индикаторы.

Ключевые слова: инновационная культура, инновационная активность общества, государственное развитие, Национальная Инновационная Система.

Анотація. Головна мета цієї роботи – це визначення рівня впливу інноваційної культури на державний розвиток на прикладі України та Норвегії, а також виявлення особливостей інноваційної культури суспільства, як фактора інноваційної діяльності держави. Ця стаття відображає інноваційну культуру загалом, її вплив на інноваційні процеси, а також порівняння відмінностей в державних підходах до підтримки інноваційної діяльності в Україні та Норвегії. Були використані такі методи дослідження, як синтез, індукція, дедукція, аналіз та інші. Основним висновком є те, що інноваційна культура суспільства – це один з ключових факторів, який прямим чином впливає на економічні індикатори.

Ключові слова: інноваційна культура, інноваційна активність суспільства, державний розвиток, Національна Інноваційна Система.